

delem ezidei tapasztalatait fogja előadni. Utána Jablonovszky József, az állami szőlőkben végzett molyirtás elleni kísérletek eredményét fogja a gazdaközönséggel megismertetni. A kongresszus után délben a gazdák társaságára gyűlnek össze a Tisza-szálló nagytermében.

KALEIDOSZKOP

Szeged, szeptember 22.

Benn ülök a színházban. Taps, a függöny legördült, az orchesterben valeert dirigál a karmester. Fölvonásköz. A szék vizintését fölhajtom, nézgelődök, zsebbe dugott kézzel, kissé kényelmesen. Megrázkódom, arcomba szökken vér, hirtelen forráság fut bennem keresztül. A csodálkozásba a szemem is beleragyo. Valakit megpillantottam. Földszinten vagy páholyban, mindegy. Valakire rávetődik a tekintetem. Olyasvalakire, akit régen nagyrabecsülök, akit gondolatban minden gyönyörűséggel elhalmozok. Fölvidulok, megélnékül a fantáziám, ha látom. Pedig ismerem. És mégis, ha véletlenül szembekerülök vele, fölszikkad bennem minden szomorúság és tűz fénye csillámlik a szemembe. Most is úgy volt, a színházban. Valami pokoli gyönyörűséget éreztem, hogy az arcába nézhettem, jó hosszan. Senki sem zavart ebben az élvezetemben. Ugy gondoltam, csak ketten vagyunk a theátrumban: ő, akit nézek és én, aki őt nézem. És ő sem sejtette a különös szórakozásom. A nézőtérén sok száz szem elvonul egy nő előtt. Már most azt szinte lehetetlen kiérezni, hogy melyik szem-sugár izzó a forróságtól, melyikben van vágyódás. Arra azonban ügyet sem vettem, hogy válasz nélkül maradt a cselekvésem. Csak néztem, néztem... aztán csengetyűszóra széjjellibbent a függöny és a színpadon folytatták a komédiát. Most már kevésbé érdekelt az, amiről odafönn kimaszkirozva diskuráltak. Kissé oldalvást hajlitottam a fejem és lopva őreá néztem, a kábitóan szép nőre. Aztán utoljára összecsapódott a függöny, a publikum kitódult a színházból, ő is, én is. A ruhatárban roppant fürgeséggel magamra kaptam a kabátomat, fejembe nyomtam a kalapomat és siettem, nagyon siettem, hogy hamarosan az utcára érjek, a nagy szárnyas ajtó elé, ahol ki és bejárnak. Idegesen mozgolódtam, erre meg amarra néztem feszült figyelemmel, amíg végre megpillantottam őt, akire benn a nézőtérén annyira ügyeltem. Néhány másodperc, aztán eltűnt. Én elballagtam, busan fütyörészve és arra gondoltam, hogy istenem, milyen szerencsétlen vagyok.

És ezzel nemcsak én vagyok így. Bizonyosan önnel is megesett már, Uram, hogy nyugodtan olvasgatott a kávéházban vagy elmélázva bandukolt a sétatérén, amikor hirtelen rápislantott valakire, egy nőre, aki ropantul megtetszett Önnek. Talán sose látta azelőtt, talán nem is látja soha többé. De az a nő attól a perctől kezdve mindig kísért, folytonosan arra gondolok, hogy be jó is volna újból találkozni vele. És ez így tart sokáig, amíg csak belé nem hal az ember. Vágyódunk a nő után, Ön is, én is, még az is, aki hajlott korban, bus lemondással sóhajtozik, hogy „engem már nem érdekelnek a nők.”

Idővel aztán már odáig eljutunk, hogy

kiválasztunk kettő-három-négy nőt, akivel óhajtuk a sűrű találkozást. Ne tessék félreérteni, most csak arról van szó, hogy szemtől-szembe, bizonyos diszkrét távolságban. A színházban, a kávéházban, a korzón ülünk és sóvárgással várjuk, hogy na, mikor toppan elibénk valamelyik a kettő-három-négy közül. Néha már annyira vagyunk, hogy követeljük önmagunktól, keményen ráparancsolunk becses személyünkre, hogy most okvetlen találkozni kell vele. Találkozni, mert ha nem, hát... Itt megállás következik. Félben marad saját magunk megfenyegetése, mert egy kissé gyöngédek és elnézők vagyunk önmagunkkal szemben.

És milyen jó, ha találkozunk azzal, akivel akarunk és akkor, amikor akarunk. Valósággal fölkelkedünk és egy pillanatra megbarátkozunk a sorssal. Pedig az a nő talán a legközönyösebben bánik velünk: észre sem vesz. Sőt az is megtörténhetik, hogy ha tulságos buzgalommal bámuljuk, hát elfordítja a fejcskáját. De ez nem baj, mert ez nem rosszakarát, rideg visszautasítás vagy pláne becses személyünk lenézése, hanem szimpla szemérem; a nő tartózkodása. És különben is, ez egyoldalú élvezet: én nézem őt és ő nem néz engem. És ennek a hosszú játéknak ebben van az érdekessége. Az is igaz, hogy ez az egyoldalúság néha halálos sebet ejt, de az most nem ide tartozik. Az komoly nagy szerelem, amely a szívre rakódik és nem lehet onnan kipusztítani. Amiről most diskurálok, az csak amolyan futó-szerelm. Föllobban, ha látom a nőt és azzal együtt a legközelebbi találkozásig el is tűnik. Ez az érzelem a szívnek csak időszaki lakója.

Megtörténhetik, hogy mind a kettővel, hárommal vagy négyvel találkozunk, ugyanabban az időben. Ülök mondjuk a színházban és apránként rajtakapom magam, hogy nini, mind a négy itt van. És pedig négy merőben eltérő szemvonalban. Tükön ülök. Merre néztek? Melyiket nézzem hosszabb ideig? Majd kitekerem a nyakam nagy igyekezetben. Aztán az is megeshetik, hogy a kávéház ablakánál ülök és hirtelen elvonul előttem a nő (az első, második, harmadik vagy a negyedik) egy egészen incifinci legénnyel, akinél Ön vagy én sokkal többre becsüljük magunkat. Erre méltatlankodunk, fölháborodunk, még a kezünk is ökölbe szorul, hogy ez már még sem járja. Önnek vagy nekem — gondoljuk — sokkal inkább jussunk lehetne ahoz a nőhöz. De ez mindhiába: ők elmentek és mi tovább ott bóbiskolunk az ablaknál.

Kérem, Uram, higgye el, ilyen dolgokon nem lehet fölháborodni, még csak méltatlankodni sem szabad. Ugy van az jól, hogy mi ülünk a színházban, a kávéházban vagy a korzón és megilletődéssel vagy rajongással bámuljuk a nőt, futó-álszerelmünket. Hogy aztán ő mit csinál, kivel diskurál: semmi közünk hozzá. Csak végesvéig maradjon fönn ebben a játékban az egyoldalúság és ne buzgólkodjunk a személyes ismeretség megkötésén. Mert a szem tévedhet és ha rájövünk erre a tévedésre, akkor bekövetkezhetik a szomorú kiábrándulás, amely elsöpör minden ábrándot és illúziót...

Csak nézelődünk tovább a színházban, kávéházban, sétatérén és szemünkön csillogjon a forró vágyódás...

Tölgyes Gyula.

Hogyan sprengolják a játékbarlangot?

(Saját tudósítónktól.) Bejárta ma a lapokat az a hír, hogy P. György szombathelyi földbirtokos sprengolta az abbáziai játékosokat. Most már az is köztudomású, hogy a szerencsés játékos neve Pick György, akinek esete azonban nem is olyan nagyszabású, mint amilyennek sok irigye elképzei. Most épen, hogy megint sok szó esett a magyar fürdők tarthatatlan állapotairól, nem érdektelen arról beszélni, hogy mi csalogatja hát Abbáziába, ebben az osztrák tengeri fürdőbe a sok magyar vendéget. Először is nem az olcsóság az, ami hamarosan magára vonja a fürdőzni készülő figyelmét, hanem a töméntelen szórakozás, a nagyhangú ünnepségi hirdetések vonzanak. S míg szerényen húzódik meg a reklámokon a tengeri fürdő gyógyhatása, sokat ígérően tündökölnék a Casino des Etrangers araszos betűi. Ennek a nemrég gründolt játékbanknak evidens érdeke, hogy minél nagyobb forgalma legyen Abbáziának s ezért készséggel fedezi a fürdőigazgatóság hirdetményeinek költségét. A játékbank természetesen mint kaszinó szerepel s azzal, hogy minden játékosnak be kell iratkozni, ezt a látszatot akarja kelteni. Mint kaszinó természetesen estélyeket, vízi ünnepségeket s reunionokat rendez. Bár a kurkomissiót is belevonja az ilyen ünnepségek rendezésébe, költségei nagyrészt a bank kasszájából kerülnek ki. Az ilyen estélyeket a Quarnero-kávéház óriási terraszán tartják, a vízi ünnepélyekre pedig kibérelnek az Ungaro Croatától két-három gőzöst, amely az öböl minden részéből Abbáziába hozza a publikumot s tizenegy órára befejezik az ünnepségeket — hetenként kétszer-háromszor s a publikum éjjel utánig kénytelen Abbáziában maradni, ahol most már az egyetlen szórakozás, ahol ezenkívül a kirándulás s az unalmas estély tekintélyes kiadásait is vissza lehetne szerezni, a Casino des Etrangers.

A kurpark közepén, szemben az Angolliana fürdővel, az egész fürdő legszembevetőbb helyén egy kis emelkedésen áll a Casino des Etrangers. Kivilágított termei a messziről közelebb hajóknak is feltűnnek, a parkban járó-kelőknek, meg a folytonos pénzesörgés és francia kiáltások kapják meg a figyelmét. A bejutás körülményein esik át először a kíváncskodó publikum, mert a higgadtabbakat eleinte nyereségvágy nem izgatja, pusztán a játékot akarják látni. A főbejáratnál a cifráruhás portás hajlong a belépők elé, míg beljebb fehér harisnyás lakájok udvariaskodnak. A földszinten van a titkári hivatal s az olvasó és zeneterem, valamint a beiratkozási iroda. A beiratkozás úgy történik, hogy mindenki ki kell állítani egy belépési nyilatkozatot, amelyen egyben a nacionáléját s foglalkozását s tartózkodási helyét is köteles feltüntetni. Ezzel az irással azután a pénztár elé járul, ahol egy nevére szóló belépőjegyet kap.

Ez a jegy lehet egy estére vagy szezonra szóló. Az előbbi esetben két korona, az utóbbiban ötven korona az ára. Mikor a jegyváltás nehézségein átesik az ember, süppedő pókrócok fedte lépcsőn az első emeleti játéktérmekekhez jut. Az első emeleten két játéktér van. Mindkettőben a lovacska-játék folyik. A második emeleten bakkszobák vannak, de ott csak télen van jeu s oda tíz korona esetenként a belépés díja. — A lovacska-játék az első percre határozottan kommerce szórakozás jellegét hordja s csak lassan veszi észre mindenki azt a rettenetes hazárd tempót, amely ugyancsak jellemzi ezt a játékot. A terem közepén áll egy asztal, amely a központja felé esik, úgy, hogy a begurított gummi-lapda azután az itt elhelyezett apróbb mélyedések egyikébe téved. Kétszer kilenc ilyen kis mélyedés van, mindegyik számmal ellátva. A játékasztal felett villamos masina mutatja a kijött számot. Az asztal két oldalán áll egy-egy játékmester, akik egyike begurítja a lapdát s ha az megáll, franciául és né-